

วัดมัชฌิมาวาส จังหวัดปัตตานี

ที่ตั้งและสถานภาพ

วัดมัชฌิมาวาส ตั้งอยู่ที่เลขที่ ๑๓๐ หมู่ที่ ๒ บ้านยามู ตำบลยามู อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ปัจจุบันเป็นวัดราษฎร์

เนื้อที่

วัดมัชฌิมาวาสมีเนื้อที่ทั้งหมดจำนวน ๑๘ ไร่ ๒ งาน ๗๕ ตารางวา

ประวัติความเป็นมา

วัดมัชฌิมาวาสสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๖๐ เมื่อพระยาปัตตานี (ฟ่าย) ได้เป็นพระยาพิพิธเสนา มาตยาธิบดีศรีสุรสงคราม เจ้าเมืองยะหริ่งคนแรกได้ย้ายเมืองจากตำบลบานา มาสร้างเมืองยะหริ่งที่ริมคลองยามู และได้สร้างวัดขึ้นหนึ่งวัดชื่อ วัดมัชฌิมาวาส ชาวบ้านเรียกว่าวัดกลาง ซึ่งมีความหมายถึงวัดกลางเมือง หรือเป็นจุดศูนย์กลางของเมืองตามจุดประสงค์ของการสร้างเพื่อใช้เป็นสถานที่ถือน้ำพระพิพัฒน์

สัตยาของข้าราชการเมืองยะหริ่ง วัดกลางอยู่ใกล้ที่ทำการของพระยาเมืองยะหริ่ง วัดกลางอีกความหมายหนึ่งคือ เรียกตามลักษณะภูมิประเทศการตั้งวัดซึ่งอยู่ระหว่างกลางคือวัดตก (วัดตะเคียนทอง) และวัดออก (วัดบูรพาราม)

ในปี พ.ศ. ๒๓๖๐ พระยาพิพิธเสนามาตย์ฯ (พ่าย) ได้ัญเชิญหลวงพ่อบูชิตจากวัดทุ่งคามาประดิษฐานที่วัดกลางและได้นิมนต์เจ้าอาวาสวัดทุ่งคามาเป็นเจ้าอาวาสวัดกลางด้วย พระโสมภณธรรมคณี (แดง ฐานธมฺโม) เจ้าคณะจังหวัดปัตตานีเล่าว่า เมื่อเจ้าอาวาสวัดกลางองค์แรกที่นิมนต์มาจากวัดทุ่งคมาถึงแก่มรณภาพ เจ้าอาวาสรูปที่สองชื่อ สอน ซึ่งเป็นพระเถระที่มีอาวุโสสูงสุด ชาวบ้านเมืองยะหริ่งเรียกท่านว่า “ท่านบางกอก” ผู้เล่าไม่สามารถหาหลักฐานได้ว่าท่านอาจารย์สอนมีสมณศักดิ์ชั้นใด แต่สันนิษฐานว่า พระสมุห์พรหม ธมฺมสโร ผู้สร้างวัดบูรพารามและวัดตยง เป็นพระฐานานุกรมของเจ้าอาวาสรูปนี้ และในวัดกลางนี้มีพระอาจารย์อีกหนึ่งรูป ชื่อท่านขวัญเทพ เป็นพระเถระชั้นผู้ใหญ่รองจากเจ้าอาวาส ท่านขวัญเทพมีหน้าที่อบรมสั่งสอนพระสงฆ์ภายในวัด ในสมัยนี้วัดกลางได้จัดการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมและบาลีที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาก นับได้ว่าเป็นที่สองรองจากเมืองสงขลา พระสงฆ์แถบปัตตานีกลันตัน ตรังกานู จะต้องศึกษาพระปริยัติธรรมและบาลีที่วัดกลางสัก ๑-๒ ปีก่อนที่จะศึกษาพระปริยัติธรรมและบาลีในเมืองสงขลา เพราะว่าการศึกษาและการปฏิบัติไม่ต่างกันเลย หลังจากนั้นไม่สามารถค้นหาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ได้ แต่สันนิษฐานว่าวัดกลางร้าง

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๑ เมืองยะหริ่งถูกยุบให้เป็นอำเภอยามู ขึ้นตรงต่อจังหวัดปัตตานี วัดกลางไม่ได้เป็นศูนย์กลางของเมืองและขาดพระสงฆ์ดูแล ชาวบ้านจึงัญเชิญหลวงพ่อบูชิตจากวัดกลางมาประดิษฐานที่วัดบูรพาราม (วัดออก) และในปีนี้อเอง หลวงวิฑูรธุรการ นายอำเภอยามู สถาปนาวัดกลางขึ้นใหม่และได้นิมนต์พระอาจารย์ไชยเส็งมาเป็นเจ้าอาวาส

วัดกลางร้างครั้งที่ ๒ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ หลวงพ่อแก้ว เจ้าอาวาสรูปสุดท้ายมรณภาพ

ลำดับเจ้าอาวาสวัดมัชฌิมาวาสเท่าที่มีหลักฐานปรากฏ
เจ้าอาวาสรูปแรกมาจากวัดทุ่งคา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๖๐

๑. พระอาจารย์สอน

๒. พระอาจารย์เทพ

๓. พระอธิการไชยเส็ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๑๑

๔. พระอธิการแก้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙

ปูชนียสถาน ปูชนียวัตถุ และถาวรวัตถุของวัดมัชฌิมาวาส

๑. อุโบสถ

ไม่ปรากฏหลักฐานการสร้าง โครงสร้างก่ออิฐถือปูนแบบโบราณ กว้าง ๕ เมตร ยาว ๙ เมตร มีการบูรณะหลายครั้ง ครั้งสุดท้ายมีหลักฐานว่าบูรณะเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๘ สมัยหลวงพ่อกแก้วเป็นเจ้าอาวาส พระประธานในอุโบสถสร้างแบบก่ออิฐถือปูน ศิลปะพื้นบ้าน ๑ องค์

ด้านหน้าอุโบสถ

๒. ศาลาการเปรียญ

สร้างด้วยไม้เนื้อแข็งชั้นเดียว ยกพื้น กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๐ เมตร

๓. ศาลาไม้ยกพื้น

สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔

วัดมัชฌิมาวาสเป็นที่ตั้งของโรงเรียนสุวรรณไพบูลย์ มีกุฏิไม้ ๓ หลัง
ปัจจุบันไม่มีพระภิกษุจำพรรษา

สถูปบรรจุน้ำอติตเจ้าอาวาส

ศาลาประดิษฐานสถูปบรรจุอัฐิและรูปเหมือนพระอริการไชยแสง